

POL-30 Härmälä Lassi(UM)

25.02.2019

Vaiteliaisuuspyyntö, kunnes asiasta neuvoston päätös. Neuvoston päätös asiasta tehty 14.3.2019, vaiteliaisuuspyyntö päättynyt.

Asia

EU/YUTP/EDUSKUNNALLE TIEDOTTAMINEN/Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta asetettujen rajoittavien toimenpiteiden jatkaminen ja uusien henkilöiden lisääminen listalle

Kokous

U/E/UTP-tunnus

UTP 5/2014 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan unionin neuvosto päätti 17.3.2014 Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentäviin tai uhkaaviin toimiin liittyvistä rajoittavista toimenpiteistä (2014/145/YUTP). Näiden nk. henkilöpakotteiden määräaikaistarkastelu tehdään puolivuositain. Nykyisellään henkilöpakotteet ovat voimassa 15.3.2019 asti. Määräaikaistarkastelun tuloksena neuvoston on määrä 4.3.2019 päättää voimassa olevien henkilöpakotteiden jatkamisesta 15.9.2019 asti.

Reaktion Venäjän 25.11.2018 Ukraina kohdistamiin toimiin Kertshinsalmella, Eurooppa-neuvosto totesi joulukuun 2018 päätelmissään EU:n olevan valmis toteuttamaan toimenpiteitä, joilla lujitetaan edelleen sen antamaa tukea Ukrainalle. Neuvoston työryhmätasolla päätettiin 15.2.2019 lisätä kahdeksan uutta nimeä henkilöpakotteiden piiriin EU:n reaktion Kertshinsalmen tapahtumiin. Henkilöpakotteiden oikeudellinen käsittely jatkuu työryhmätasolla. Neuvoston on määrä tehdä päätös pakotteista maaliskuun aikana.

Suomen kanta

Suomi pitää perusteltuna jatkaa Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentäviin tai uhkaaviin toimiin liittyviä rajoittavia toimenpiteitä. Rajoittavien toimenpiteiden perustana olevat toimet ovat jatkuneet.

Suomi pitää perusteltuna, että EU reagoi Venäjän toimiin 25.11.2018 Kertshinsalmella lisäämällä tapahtumista vastuussa olevia henkilöitä Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentäviin tai uhkaaviin toimiin liittyviin rajoittaviin toimenpiteisiin. EU on johdonmukaisesti lisännyt Venäjään kohdistuvia toimia tilanteen niin vaatiessa. Suomi katsoo, että jatkossakin lähtökohtana toimissa tulee olla johdonmukaisuus, suhteellisuus ja vahva oikeusperusta.

Suomi pitää tärkeänä, että EU toimii pakotteissa yhtenäisesti.

Pääasiallinen sisältö

Euroopan unionin neuvosto päätti 17.3.2014 Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä uhkaaviin tekoihin liittyvistä rajoittavista toimenpiteistä (2014/145/YUTP). Nämä nk. henkilöpakotteet ovat nykyisellään voimassa 15.3.2019 asti. Pakotteiden määräaikaistarkastelu tehdään puolivuositain. Tällä hetkellä pakotteiden piirissä on 164 henkilöä ja 44 yhteisöä. Pakotelistattujen henkilöiden ja yhteisöjen omaisuus on jäädytetty ja varojen luovuttaminen näille tahoille on estetty. Henkilöiden maahantulo ja kauttakulku EU:ssa on estetty. Määräaikaistarkastelussa tarkastetaan listattujen henkilöiden ja yhteisöjen oikeudellisten perusteluiden pitävyys ja pakotteiden piiristä poistetaan kuolleet henkilöt. Nyt tehtävän määräaikaistarkastelun tuloksena listalta poistettiin yksi kuollut henkilö ja muokattiin 20 henkilön ja kuuden yhteisön perustelulausumia.

Ukrainan konfliktiin liittyen EU on johdonmukaisesti lisännyt Venäjään kohdistuvia toimia tilanteen niin vaatiessa. Viimeksi EU on asettanut henkilöitä ja yhteisöjä henkilöpakotteiden piiriin 10.12.2018 Itä-Ukrainan separatistialueilla järjestettyjen laittomien 'vaalien' jälkeen, 31.7.2018 Venäjän rakentaman Kertshinsalmen sillan käyttöönoton jälkeen sekä 14.5.2018 Krimillä järjestettyjen Venäjän presidentinvaalien jälkeen. Vastauksena Venäjän toimille Kertshinsalmella EU valmistelee kahdeksan henkilön lisäämistä henkilöpakotteiden piiriin.

Kertshinsalmi on Ukrainan ulkomaanviennille tärkeä kulkureitti. Venäjä otti toukokuussa 2018 käyttöön salmen yli rakentamansa sillan, josta lähtien Venäjä on tarkastanut Kertshinsalmen kautta Asovanmerellä sijaitseviin Ukrainan satamiin (Mariupol, Berdiansk) liikennöiviä ukrainalaisia ja kolmansien maiden rahtialuksia, mikä on häirinnyt meriliikennettä ja vähentänyt ukrainalaissatamien käyttöä. Laivoja on tarkastettu myös näiden palatessa Mustallemerelle.

Ukrainan ja Venäjän välinen tilanne Kertshinsalmella kärjistyi 25.11.2018, kun Venäjä esti kolmen ukrainalaisen merivoimien aluksen purjehtimisen Kertshinsalmen läpi Asovanmerelle. Venäjä tulitti aluksia kohti ja törmäsi rannikkovartioston aluksellaan tahallaan yhteen niistä. Venäjä otti alukset haltuunsa näiden yrittäessä palata lähtösatamaansa Odessaan ja pidätti niiden 24 henkisen miehistön. Sen vangitsemista on jatkettu 26.4.2019 asti. Alukset ovat yhä Venäjän hallussa. Venäjän mukaan ukrainalaiset alukset loukkasivat Venäjän aluevesiä. Venäjä puhuu aluevesistä perustuen omaan tulkintaansa Krimistä osana Venäjää. Kansainvälisen oikeuden mukaisesti Krim on osa Ukrainaa ja siten Venäjä loukkasi teoillaan kansainvälistä oikeutta ja Ukrainan suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta. Kyseessä oli ensimmäinen kerta sitten Ukrainan konfliktin alun, kun Venäjä tunnusti suoraan tulittaneensa ukrainalaisosapuolta.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

UM/ITÄ-10, Outi Isotalo, 0295 351 748, outi.isotalo@formin.fi
 UM/OIK-10, Marjo Pekkanen, 0295 350 335, marjo.pekkannen@formin.fi
 UM/ITÄ-20, Päivi Nevala, 0295 350 085, paivi.nevala@formin.fi

EUTORI-tunnus

EU/2019/0439

Viite

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi
